

A_0 – амортизаційні відрахування до інвестування (за попередній рік),

R_0 – фіксовані рентні платежі до інвестування (за попередній рік);

M_0 – плата за використання сировинної бази до інвестування (за попередній рік);

W_0 – розмір фонду заробітної плати до інвестування (за попередній рік);

I_t – вартість інвестованих засобів t -ому році;

r – ставка дисконту;

t – строк виконання проекту.

Оптимальним варіантом інвестування агропромислового виробництва буде такий проект, який є економічно ефективним та відповідає вимогам критеріїв оцінки соціально-еколого-економічної ефективності.

Література.

1. Данилишин Б.М. Інвестиційна політика в Україні / Б.М. Данилишин, М.Х. Корецький, О.І. Дацій. – Донецьк: Юго-Восток, Лтд, 2006. – 292 с.

2. Дем'яненко М.Я., Гудзь О.Є., Стецюк П.А. Оцінка кредитоспроможності агроформувань: монографія / М.Я. Дем'яненко, О.Є. Гудзь, П.А. Стецюк. – К.: ННЦ ІАЕ, 2008. – 300 с.

3. Кісіль М.І. Розвиток наукових досліджень з інвестиційних проблем в аграрному секторі економіки / М.І. Кісіль. // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія “Фінанси і кредит”. – 2006, №1. – С.139-146.

РОЗВИТОК СТРАХУВАННЯ ВРОЖАЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

**Тарельник Н.В., аспірант,
Сумський національний аграрний університет**

З кожним роком державна допомога сільгоспвиробникам в Україні стає все менш відчутною. Одним з ефективних засобів захисту від ризиків, яких господарство не в змозі уникнути, але негативні наслідки яких він бажає пом'якшити, є страхування. Однак сільгоспвиробники відносяться з недовірою до страховиків.

Причинами цього є нерозвиненість страхового ринку в Україні, яка проявляється у фінансовій слабкості страхових компаній, низькому рівні використовуваних ними страхових технологій, недостатньої співпраці з сільськогосподарськими підприємствами.

Проблемою державного регулювання ринку страхування займаються такі вчені, як В.А. Борисова, В.Я. Плиса, В.О. Безутла, І.І. Постіл та А.П. Шаповал.

У 2002 році уряд зробив спробу запровадити програму компенсації страхових внесків під час страхування врожаю сільськогосподарських культур. Було видано Постанову Кабінету Міністрів «Про затвердження Порядку і правил проведення обов'язкового страхування врожаю сільськогосподарських культур». Передбачалося, що сільськогосподарські виробники, під час страхування врожаю зернових культур та цукрових буряків від встановленого переліку ризиків, отримають з бюджету компенсацію п'ятдесят відсотків страхових платежів. Реалізація конкретних видів державної допомоги сільгоспвиробникам залежить від обсягу коштів, який кожного року затверджується законом про бюджет на відповідний рік [1].

Гутко А.М. підкреслює, що компанії, які займаються страхуванням сільськогосподарських ризиків, пропонують своїм клієнтам програми страхового захисту, які за багатьма параметрами не влаштовують страхувальників. Основну проблему складає висока вартість страхових послуг. Лише за умови реальної державної підтримки виробників сільськогосподарської продукції можна досягти рівноваги між попитом і пропозицією на страховому ринку [2, с. 2].

Тому актуальним є дослідження особливостей страхування сільськогосподарських культур на випадок їх загибелі та необхідності відновлення програми компенсації страхових внесків під час страхування врожаю сільськогосподарських культур.

Досвід розвинених країн показав, що підтримка сільгоспвиробників має стати необхідним елементом державної політики стосовно сільськогосподарської галузі. Канада має довгу історію такої підтримки та постійно вдосконалює свої програми, аби відповідати вимогам часу та новим потребам фермерів. Сільське господарство визнане в Канаді стратегічно важливою галуззю та є фактором соціальної стабільності, оскільки забезпечує населення продуктами харчування, сприяє збереженню природного навколишнього середовища та ефективному використанню природних ресурсів. Державна підтримка, на думку уряду, є

найшвидшим способом сприяти розвитку галузі, яка має стратегічне значення для економіки країни. Крім того, державна підтримка запобігає різким коливанням доходів фермерів, і в такий спосіб додає стабільності економіці загалом та внутрішньому фінансовому ринку зокрема.

У США програми страхування фермерів від багатьох ризиків передбачають компенсацію державою частини страхового внеску. Рівень компенсації залежить від типу програми та обраного фермером рівня покриття щодо урожаю та майбутньої ціни.

На думку В. Якубович, обмеженість бюджетних коштів, які Україна може сьогодні виділити на підтримку сільськогосподарських виробників, не є підставою для того, аби відмовлятися від розробки таких програм. Адже головна проблема полягає не у відсутності коштів, а у відсутності механізмів для їх ефективного використання. Розуміння основних принципів, на яких побудована система державної підтримки сільгоспвиробників в інших країнах, дозволить здійснити великий обсяг підготовчих заходів, які мають передувати запровадженню таких програм. Зокрема, йдеться про вдосконалення розподілу повноважень та процедур прийняття рішень на державному рівні, контролю за виконанням рішень та використанням коштів, вдосконалення методів ведення фінансової звітності підприємств, підтримки реєстру заставного майна [3].

Головна мета страхування сільськогосподарських ризиків – частково чи повністю компенсувати фермеру втрату врожаю, що відбулася через несприятливі природні явища, такі як посуха, град ураган тощо. Іншою метою страхування є покращення фінансового становища сільськогосподарського виробника з точки зору його кредитоспроможності.

У Сумській області до 2008 року спостерігається стрімкий зріст кількості підприємств, які брали участь у страхуванні. Стимулом цьому було сплатення страхових субсидій з державного бюджету. Сільгоспвиробник у будь-якому випадку отримував 40-50% сплаченої страхової премії. Це було достатнім стимулом для страхування.

З 2009 року кошти Державним бюджетом України не передбачаються. Внаслідок цього зменшилась кількість підприємств, які застрахували сільськогосподарські культури. Проте це не мало суттєвого впливу на загальну прибутковість страхових компаній, оскільки страхові премії зі страхування сільськогосподарських ризиків в загальній структурі страхового портфеля займають біля 0,5%.

Основними культурами, які страхують сільгоспвиробник є гречка, кукурудза, соняшник, озима пшениця, озимий ріпак Їх виробництво стрімко зростало до 2009 року. Одним із факторів, які негативно впливають на загальну результативність виробництва культур щонайчастіше страхують, стало припинення відшкодування зі страхових виплат з боку держави.

Внаслідок цього при настанні страхового випадку сільгоспвиробники втратили можливість відновлювати втрачені посіви.

Нині сільгоспвиробники не сподіваються на допомогу з боку держави. З метою подолання різноманітних проблем, які виникають у сільському господарстві, у Сумській області створена перша в Україні Асоціація сільгоспвиробників.

Дослідження показало, що відсутність страхування у сільському господарстві є більш негативним явищем безпосередньо для сільгоспвиробників. Тому існує необхідність їх підтримки з боку держави, зокрема надання страхової субсидії сільгоспвиробникам зі страхування ймовірних ризиків.

Література.

1. Якубович В. «Законодавче регулювання в галузі страхування сільськогосподарських ризиків в Україні – основні аспекти та потреби у реформуванні», Проект «Розвиток агробізнесу в Україні». – [Електронний ресурс]- http://www.agroinsurance.com/files//acts_ua.pdf. (дата звертання 04.04.2011).

2. Гутко Л.М. Державне регулювання страхування сільськогосподарської продукції в Україні. Білоцерківський державний аграрний університет. Аграрний інформаційний науково-виробничий журнал, №11-12,2008,с.43-45, [Електронний ресурс] – http://www.nbu.gov.ua/portal/Chem_Biol/Agroin/2008_11_12.pdf. (дата звертання 04.04.2011).

3. Якубович В., Проект «Розвиток агробізнесу в Україні», Міжнародної фінансової корпорації. – [Електронний ресурс]- <http://www.agroinsurance.com/ru/>. (дата звертання 04.04.2011).

4. Олехнович Л.І. Статистичний щорічник Сумської області за 2009 рік / Л.І. Олехнович. – Суми: Сумська обласна друкарня, 2010. – 670 с.